मैत्रावरुणर्वसिष्ठः।अग्निः। गायत्री।

उपसद्याय मीळ्हुष आस्ये जुहुता हविः।यो नो नेदिष्ठमाप्यम्॥ ७.०१५.०१

यः। नः- अस्माकम्। नेदिष्ठम्- अन्तिकतमः। आप्यम्- बन्धुः। तस्मै। उपसद्याय- आसीनाय। मीळ्हुषे- आनन्दकराय। हविः। आस्ये- मुखे। जुहुत- समर्पयत ॥१॥

यः पञ्च चर्षणीरभि निषसाद दमेदमे।कविर्गृहपतिर्युवा॥ ७.०१५.०२

यः। कविः- क्रान्तदर्शी। गृहपतिः- कुटुम्बपालकः। युवा- तरुणः। दमेदमे- गृहेगृहे। पञ्च चर्षणीः- ब्राह्मणक्षत्रियवैश्यशूद्रनिषादान्। अभि निषसाद- अभिमुखं निषीदति ॥२॥

स नो वेदो अमात्यमग्नी रक्षतु विश्वतः।उतास्मान्पात्वंहसः॥ ७.०१५.०३

सः- असौ। नः- अस्माकम्। अमात्यम्- अन्तिकस्थम्। वेदः- ज्ञानम्। अग्निः। विश्वतः- सर्वतः। रक्षतु- पालयतु। उत- अपि च। अस्मान्- नः। अंहसः- अघात्। पातु- रक्षतु ॥३॥

नवं नु स्तोममग्नये दिवः श्येनाय जीजनम्।वस्वः कुविद्वनाति नः॥ ७.०१५.०४

नवम्- अभिनवमयातयाममगतरसम्। स्तोमम्- मन्त्रम्। दिवः श्येनाय- मुक्ताय। श्येनो मुमुक्षामोक्षप्रतीकम्। अग्नये। नु- क्षिप्रम्। जीजनम्- उत्पादयामि। नः- अस्मभ्यम्। कुवित्- बहु। वस्वः- धनम्। वनाति- यच्छति ॥४॥

स्पार्हा यस्य श्रियो दृशे रयिर्वीरवतो यथा।अग्ने यज्ञस्य शोचतः॥ ७.०१५.०५

यज्ञस्य अग्ने- यज्ञे प्रत्यक्षतः। शोचतः- दीप्तस्य। यस्य। श्रियः- लक्ष्म्यः। वीरवतः- वीर्यवतः। रयिः- दानयोग्यधनम्। यथा तथा। दृशे- दर्शनाय। स्पार्हाः- स्पृहणीया भवन्ति ॥५॥

सेमां वेतु वषट्कृतिमग्निर्जुषत नो गिरः।यजिष्ठो हव्यवाहनः॥ ७.०१५.०६

Dr. Rangaji
WEBOLIM

सः- असौ । इमाम्- एताम् । वषट्कृतिम् । नः- अस्माकम् । गिरः- मन्त्रान् । यजिष्ठः- पूज्यतमः । हव्यवाहनः- चरुपुरोडाशध्यानभावनादिहव्यवाहकः । अग्निः । जुषत- सेवताम् ॥६ ॥

नि त्वा नक्ष्य विश्पते द्युमन्तं देव धीमहि। सुवीरमग्न आहुत॥ ७.०१५.०७

आहुत- पूज्य । नक्ष्य- शरण्य । विश्पते- प्रजापते । देव- द्योतक । द्युमन्तम्- द्योतनशीलम् । सुवीरम्- शोभनसमर्थम् । त्वा- त्वाम् । नि धीमहि- स्थापयामः ॥७ ॥

क्षप उस्रश्च दीदिहि स्वग्नयस्त्वया वयम्। सुवीरस्त्वमस्मयुः॥ ७.०१५.०८

क्षपः उस्रश्च- दिवारात्रम् । दीदिहि- दीप्यस्व । त्वया- भवता । वयम् । स्वग्नयः- शोभनाङ्गनशीला भवेम । त्वम् । सुवीरः । अस्मयुः- अस्मत्कामः ॥८ ॥

उप त्वा सातये नरो विप्रासो यन्ति धीतिभिः। उपाक्षरा सहस्रिणी॥ ७.०१५.०९

विप्रासः- मेधाविनः । नरः- उपासकाः । सातये- सम्भजनाय । धीतिभिः- धीभिः । त्वा- भवन्तम् । उप यन्ति- उपगच्छन्ति । सहस्रिणी- अनन्ता । अक्षरा- नित्या श्रुतिवाक् । त्वामुपयाति ॥९ ॥

अग्नी रक्षांसि सेधति शुक्रशोचिरमर्त्यः। शुचिः पावक ईड्यः॥ ७.०१५.१०

शुक्रशोचिः- शुभ्रप्रकाशः । अमर्त्यः- अमरः । शुचिः- शुद्धः । पावकः- शोधकः । ईड्यः- स्तुत्यः । अग्निः । रक्षांसि- दुष्टान् दुष्टभावनानि वा । सेधति- बाधताम् ॥१० ॥

स नो राधांस्या भरेशानः सहसो यहो। भगश्च दातु वार्यम्॥ ७.०१५.११

सः- असौ त्वम् । सहसो यहो- सहसस्पुत्र । नः- अस्मभ्यम् । राधांसि- संसिद्धीः । ईशानः- ईश्वरः सन् । आ भर- आहर । भगश्च- सौभाग्याधिदेवता च । वार्यं- श्रेष्ठ्यम् । दातु- यच्छतु ॥११ ॥

त्वमग्ने वीरवद्यशो देवश्च सविता भगः। दितिश्च दाति वार्यम्॥ ७.०१५.१२

अग्ने । त्वम् । वीरवत्- वीर्यपूर्णम् । यशः । देहि । देवः सविता- सूर्यः । च । भगः- सौभाग्याधिदेवता च । दितिश्च- खण्डप्रकृतिश्च । वार्यं- श्रेष्ठम् । दाति- यच्छतु ॥१२ ॥

Dr. Ranganji

WEBOLIM

अग्ने रक्षा णो अंहसः प्रति ष्म देव रीषतः। तपिष्ठैरजरो दह॥ ७.०१५.१३

अग्ने। नः- अस्मान्। अंहसः- अघात्। रक्ष- पालय। देव- द्योतनशील। रीषतः- हिंसकान्। अजरः- जरारहितः सन्। तपिष्ठैः- तापकशक्तिभिः। दह- भस्मीकुरु ॥१३॥

अधा मही न आयस्यनाधृष्टो नृपीतये। पूर्भवा शतभुजिः॥ ७.०१५.१४

अध- अधुना। अनाधृष्टः- अप्रधर्षणीयः। नृपीतये- नृणां पालनाय। नः- अस्मदर्थम्। मही- महती। आयसी- अयोमयी। शतभुजिः- शतरक्षिणी। पूः। भव ॥१४॥

त्वं नः पाह्यंहसो दोषावस्तरघायतः। दिवा नक्तमदाभ्य॥ ७.०१५.१५

अदाभ्य- अहिंस्य। त्वम्। दोषावस्तः। दिवा नक्तम्- अहर्निशम्। नः- अस्मान्। अंहसः- अघात्। पाहि- रक्ष ॥१५॥

Dr. Ranganji

WEBOLIM